

OTEC, SYN A SVÄTÝ DUCH

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 14,10.24; 1Moj 3,7–9; Ján 16,27.28; Ján 16,7–11; Ján 17,1–26

ÚVODNÝ TEXT

„Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril.“ (Ján 14,26)

Od začiatku nášho štúdia sme sa už naučili, že Evanjelium podľa Jána tvorí mozaika rôznych tém. Ján opisuje znamenia (zázraky), aby ukázal, že Ježiš je Mesiáš zaslúbený prorokmi. Okrem toho zaznamenáva rôzne svedectvá (ľudí aj textov Písma), aby predstavil Ježiša ako Krista. Zároveň používa výroky „JA SOM“, aby poukázal na Ježišovu božskú prirodzenosť.

Ján sa odoláva na všetky tri osoby Božstva už v prvej kapitole (Ján 1,1–4.14.18.32–34). Po stáročia sa ľudia snažili pochopiť podstatu Božstva, ale keďže to nedokážeme, mnohí túto myšlienku odmietajú. Je však nemúdre odmietat' niečo len preto, že to nevieme úplne pochopiť alebo že sa to nezmestí do úzkych hraníc ľudského uvažovania.

Ján hovorí, že ak chceme pochopiť Boha, musíme sa pozrieť na Ježiša a na to, čo bolo zjavené v Slove. Tento prístup nám otvára úplne nový svet vzťahov – (1) vzťahov medzi osobami Trojice, (2) vzťahov medzi osobami Trojice a ľuďmi a (3) vzťahov medzi ľuďmi samotnými.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa v našom štúdiu zameriame na spôsob, akým Evanjelium podľa Jána predstavuje Otca, Syna a Svätého Ducha, tentokrát v kontexte Ježišovej rozlúčkovej reči (Ján 13–17).

- Ján 15,16; 16,23: Nebeský Otec (nedeľa)
- Ján 16,5; 17,25: Vzťah medzi Ocom a Synom (pondelok)
- Ján 1,18; 14,7; 17,3.25: Ježiš ako Ten, kto nám predstavuje Otca (utorok)
- Ján 14,26; 15,26; 16,7–11: Svätý Duch (streda)
- Ján 17,6–10: Pozvanie na podobný vzťah lásky a blízkosti (štvrtok)

NEBESKÝ OTEC

Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste šli a prinášali ovocie, aby vaše ovocie zostávalo, a aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene. (Ján 15,16)

V ten deň sa ma nebudete na nič pýtať. Amen, amen, hovorím vám, keď budete Otca o niečo prosiť v mojom mene, dá vám to. (Ján 16,23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Evanjelium podľa Jána je napísané tak, že zahŕňa celý biblický príbeh počnúc našim pôvodom. „Na počiatku stvoril Boh nebo a zem.“ (1Moj 1,1) Inými slovami: *Na počiatku Otec, Syn a Svätý Duch stvorili nebo a zem.* V nich je zdroj a pôvod všetkého, čo existuje. Stvorili vesmír a bytosti, ktoré ho obývajú. Príbeh počiatku mimoriadnym spôsobom opisuje stvorenie života na našej planéte a veľký dôraz venuje stvoreniu človeka. Božím zámerom stvorenia ľudstva bolo, aby sme žili v láskyplnom súlade s Ním a medzi sebou navzájom. Žiaľ, Lucifer priniesol na tento svet hriech, ktorý sa okrem iného prejavuje narušením nášho vzťahu s Bohom. Skresľuje a prekrúca obraz Boha. Ježiš teda vzal na seba našu ľudskú prirodzenosť, aby obnovil poznanie Boha a priniesol ľudstvu spásu.

Počas svojho života tu na Zemi Ježiš úplne odovzdal svoj život Otcovi a žil podľa Jeho vedenia. Povedal: „Ja a Otec sme jedno.“ (Ján 10,30) „Otec je vo mne a ja v Otcovi.“ (Ján 10,38) „Ak nekonám skutky svojho Otca, neverte mi.“ (Ján 10,37)

Aké úlohy a konanie Otca sú opísané v nasledujúcich textoch?

Ján 3,16.17; Ján 6,57

Ján 5,22.30

Ján 6,32; Ján 14,10.24

Ján 6,45

Ján 15,16; Ján 16,23

APLIKÁCIA

- Tieto verše predstavujú Otca v úzkom spojení s Ježišom Kristom, Jeho Synom. Otec má dôverný kontakt s našim svetom a robí všetko pre našu spásu. Čo nás táto pravda učí o Božej láske k nám?

JEŽIŠ A OTEC

Teraz však odchádzam k tomu, ktorý ma poslal... (Ján 16,5)

Spravodlivý Otče, svet ťa nepoznal, ale ja som ťa poznal a aj títo poznali, že si ma ty poslal. (Ján 17,25)

Boli sme stvorení Bohom pre osobný vzťah s Ním (1Moj 1,26.27). No pre hriech sa tento vzťah zásadne narušil. Okamžitý účinok tohto narušenia môžeme vidieť v príbehu z rajskej záhrady.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text 1Moj 3,7–9. Ako tieto verše odhaľujú rozvrat, ktorý spôsobil hriech? Čo znamená, že Boh hľadal ľudí a nie naopak?

Zámerom Boha bolo ponúknuť celému ľudstvu uzdravenie rozvratu spôsobe-ného hriechom. A to aj napriek skutočnosti, že nie každý prijme Božiu ponuku. Na obnovenie vzťahu sa jeden člen Božstva (Trojice) stal človekom. Tak sa Slovo stalo telom, prebývalo medzi nami a zjavovalo Božiu slávu (Ján 1,14–18). V dôsledku toho ľudstvo dostalo Jeho plnosť a milosť. To je to, o čo sa Ježiš prišiel podeliť: prišiel ohlasovať Božiu slávu, aby sa obnovil vzťah narušený hriechom – aspoň pre všetkých tých, čo boli ochotní prijať vierou ponuku milosti prostredníctvom Ježiša Krista.

O akej nádeji pre nás sa hovorí v týchto textoch?

Ján 1,1.2

Ján 5,16–18

Ján 6,69

Ján 10,10.30

Ján 20,28

„V Kristovi je život pôvodný, nevypožičaný, neodvodený.“ (DA 530; CL 344) Ako vtelený Syn sa „zriekol“ („zmaril“; Fil 2,7; Roh.) svojej rovnosti s Bohom. Keďže na Zemi bol Kristus ako človek, mohol v tejto súvislosti hovoriť o svojom vlastníctve života ako dare od Boha. „Kristovo božstvo je istotou veriaceho o večnom živote.“ (DA 530; CL 344)

Ľudstvo nespoznalo Boha (Ján 17,25). Preto Boh poslal svojho jediného Syna (Ján 9,4; Ján 16,5) a takto sa nám dal poznať On, Otec.

- **V súvislosti s vesmírom jeden ateista napísal: „V našej temnote, v celej tejto rozľahlosti neexistuje ani náznak toho, že pomoc príde odinakiaľ, aby nás zachránila pred nami samými.“ V čom je tento pohľad nesprávny? Čo o tomto probléme hovorí Biblia?**

APLIKÁCIA

POZNAŤ SYNA ZNAMENÁ POZNAŤ OTCA

Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodeny Boží, ktorý je v lone Otca, nám ho zjavil. (Ján 1,18)

Ak ste ma spoznali, budete poznať aj môjho Otca. Odteraz ho už poznáte a videli ste ho. (Ján 14,7)

³A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. ... ²⁵Spravodlivý Otče, svet ťa nepoznal, ale ja som ťa poznal a aj títo poznali, že si ma ty poslal. (Ján 17,3.25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V celom Evanjelii apoštol Ján opisuje, ako Ježišove skutky poukazujú na Otca. Ježiš vysvetľuje, kto je Otec, a ukazuje, aký je Jeho vzťah k nášmu svetu. To všetko je v súlade s veršom Ján 1,18, ktorý hovorí, že Ježiš nám „zjavil“ (gr. *exégeomai*; „vysvetlil“; Roh.) Otca. Ježiš to robí opakovane. Slovo Otec (*patér*) sa objavuje 136-krát u Jána a 18-krát v Jánových epištolách. To je celkovo viac ako jedna tretina všetkých použití tohto slova v Novej zmluve. Ježišova rozlúčková reč je jedným z hlavných miest v Evanjelii podľa Jána, kde nám Ježiš dáva poznať (vysvetľuje) Otca.

Ježiš bol Otcovým zástupcom na Zemi a v ľudskom tele prišiel konať Otcovu vôľu. V skutočnosti Ježiš povedal, že sa vo všetkom snažil plniť Otcovu vôľu a nie svoju vlastnú (Ján 5,30). Na prvý pohľad sa to môže zdať prevapujúce, ale ukazuje to, ako úplne sa Ježiš ako ľudská bytosť podriadil Otcovi.

Ježiš tiež povedal, že bol poslaný od Otca, aby dokončil Jeho (Otcovo) dielo – spásu ľudstva – a že sám Otec vydal svedectvo o Jeho (Ježišových) skutkoch (Ján 5,36–38).

Ježiš vyhlásil, že Otec Ho poslal slúžiť ako jediného, prostredníctvom ktorého môže ľudstvo prísť k Otcovi (Ján 6,40.44). Otec chce, aby ľudia mali večný život v Ježišovi, ktorý zasľubuje, že ich povolá k životu v deň vzkriesenia.

Čo nás učia nasledujúce texty o vzťahu Ježiša a Otca?

Ján 7,16

Ján 8,38

Ján 14,10.23

Ján 15,1.9.10

Ján 16,27.28

Ján 17,3

Ježišove tvrdenia o Jeho vzťahu k Otcovi sú udivujúce. Vysvetľuje, že všetko Jeho učenie je učením Otca; že všetko, čo hovorí, osobne počul od Otca; že viera v Neho je to isté ako viera v Otca; že aj samotné Jeho slová a Jeho skutky sú všetky od Otca; a že On a Otec sú zjednotení v láske a diele spásy ľudstva. Aké mocné svedectvo o Ježišovej blízkosti s Otcom v nebesiach!

APLIKÁCIA ■ **Ako by sa zmenil tvoj život, keby tvoje myšlienky a činy boli úplne vyjadrením Božej vôle pre tvoj život? Ako môžeme lepšie žiť to, o čom od Ježiša vieme, že je Božia vôľa pre náš život?**

SVÄTÝ DUCH

No Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril. (Ján 14,26)

Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, ten bude vydávať o mne svedectvo. (Ján 15,26)

⁷Ja vám však hovorím pravdu: Pre vás je lepšie, keď odídem. Ak totiž neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ak však odídem, pošlem ho k vám. ⁸No keď príde, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a súd. ⁹Hriech je v tom, že neveria vo mňa, ¹⁰spravodlivosť v tom, že idem k Otcovi a viac ma už nevidia, a ¹¹súd v tom, že knieža tohto sveta je už odsúdené. (Ján 16,7–11)

Svätý Duch nevystupuje v Evanjeliu podľa Jána tak výrazne ako Otec a Syn. Pre úspech Ježišovho poslania je však Jeho úloha úplne kľúčová.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 1,10–13. Čo sa z neho dozvedáme o dôležitosti Svätého Ducha pre obrátenie?

Hneď v prvej kapitole Evanjelia podľa Jána vidíme dôležitosť úlohy Svätého Ducha. Ján hovorí, že všetci, ktorí prijali Slovo, teda všetci, ktorí v Neho uverili, sa stali Božími deťmi, tí, „čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha“ (Ján 1,13). Takéto narodenie je dielom práve Svätého Ducha.

Čo hovoria nasledujúce verše o činnosti Ducha Svätého?

Ján 3,4–8

Ján 6,63

Ján 14,26

Ján 15,26

Ján 16,7–11

„Ježiš predstavil učeníkom konanie Ducha Svätého, a tým ich chcel potešiť, povzbudiť nádejou, ktorá utešovala aj jeho srdce. Radoval sa z významnej pomoci, ktorú tým cirkvi zabezpečí. Duch Svätý bol najväčší zo všetkých darov, ktoré Kristus vyprosil od svojho Otca na povznesenie svojho ľudu. Duch mal prísť ako znovuzrodzujúci činiteľ, bez ktorého by Kristova obeť zostala bez účinku. Moc zla sa v priebehu stáročí natoľko rozmohla, že desí pomyslenie, ako ľahko si satan ľudstvo zotročil. Odolať hriechu a zvíťaziť nad ním môže len mocné pôsobenie tretej božskej Osoby, ktorej sila nie je ničím obmedzená, lebo prichádza v plnosti božskej moci.“ (DA 671; CL 435)

Je veľkým pozhnaním prijať Svätého Ducha. Práve On totiž potvrdzuje, že Boh je pravdivý (Ján 3,33). Je to Duch, kto nás usvedčuje o hriechu, spravodlivosti a súde (Ján 16,8–11). Kľúčom k tomu, aby sme vedeli, čo je správne, pravdivé a dobré, je podriadenie nášho rozumu a životných skúseností Božiemu slovu prostredníctvom usvedčujúcej a presvedčujúcej moci Svätého Ducha.

- **Ako rozumieš výzve „prijat' Svätého Ducha“? Čo to znamená a ako sa to prejavuje?**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVA MODLITBA

⁶Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Boli tvoji, dal si ich mne a zachovali tvoje slovo. ⁷Teraz spoznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba; ⁸lebo slová, ktoré si dal ty mne, odovzdal som im, oni ich prijali a spoznali v pravde, že som vyšiel od teba a uverili, že si ma ty poslal. ⁹Prosím za nich. Neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji. ¹⁰A všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje a ja som v nich oslávený. (Ján 17,6–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Dostávame sa k tej časti Evanjelia podľa Jána, ktorá sa nazýva Ježišova veľkňazská modlitba (Ján 17) a tvorí záver Jeho rozlúčkovej reči. Ježiš prišiel na túto zem, aby ľudstvo mohlo nakoniec obnoviť svoj pôvodný osobný vzťah s Bohom. Verne vykonával znamenia, ktoré mu dal Boh robiť. Slovami a skutkami ukazoval a vysvetľoval ľuďom Boha.

Teraz sa dostávame do času, keď mal Ježiš čoskoro opustiť túto zem. Chcel sa opäť podeliť o svoju lásku k svojim učeníkom. Túžil, aby pochopili úzky vzťah medzi Ním, Otcom a Svätým Duchom. Chcel svojich nasledovníkov priviesť do rovnakého osobného vzťahu s Bohom Otcom a Duchom, aký mal On sám.

Prečítaj si text Ján 17,1–26. Aké slová alebo vyjadrenia v tejto kapitole ukazujú na Ježišovu túžbu po úzkom vzťahu lásky medzi Ním, Otcom a Jeho učeníkmi?

Mnohí sa pri čítaní Jána 17 sústreďujú na to, že jediná vec, na ktorej záleží, je jednota a láska. Niet pochyb, že Božím zámerom je obnoviť v nás osobný vzťah s Ním a so všetkými ľuďmi. Ale pozornejšie čítanie naznačuje veľmi dôležité spojenie medzi láskou a pravdou.

„A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha...“ (Ján 17,3)
 Ide teda o skutočné poznanie Boha takého, aký je, nie ako si Ho my sami predstavujeme. „Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta... a zachovali tvoje slovo... a spoznali v pravde, že som vyšiel od teba...“ (Ján 17,6.8)
 „Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda!“ (Ján 17,17)

Kristus prišiel zjaviť Otca. Toto zjavenie bolo dôležité kvôli mnohým mylným predstavám o Bohu. Evanjelium podľa Jána ukazuje, ako vážne Ježiš bral toto poslanie. Správne predstavoval Božie Slovo a Jeho konanie. Ak by na pravde nezáležalo, načo sa tomu tak obsírne venovať?

Ježiš sa stretával s veľkými ťažkosťami a protivensťami a nakoniec Ho náboženské autority zavrhl. Trpel ľahostajnosťou od ľudí a niekedy dokonca aj od svojich vlastných učeníkov. Jeden z Jeho učeníkov Ho zradil, iný Ho trikrát zaprel. Prechádzal neustálymi skúškami a zomrel na kríži v rukách tých, ktorých prišiel zachrániť.

APLIKÁCIA ■ Ako môžeš vo svojom živote lepšie zrkadliť Božiu lásku, ktorá existuje medzi Ježišom a Otcom?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Nebojte sa!“ (DA 662–680; CL 430–442).

Pri hľadaní odpovede na otázku, kto je Ježiš, Jeho protivníci Ho posudzovali podľa ľudských noriem, „podľa tela“ (Ján 8,15). To je pravdepodobne ešte horšie ako súdiť „podľa vzhľadu“ (Ján 7,24). Tu sa uchýlili ku kritériám tela, teda padlého ľudstva v padlom svete, bez presvedčajúceho vedenia Ducha (pozri Ján 3,3–7). Sústredili sa len na Jeho „telo“, ale nikdy neuvažovali o možnosti, že by mohol byť Slovom, ktoré sa stalo telom (Ján 1,14). Pozerať sa na Krista podľa takého obmedzeného súboru kritérií znamená pristupovať k Nemu len z pohľadu sveta (2Kor 5,16).

„Utešiteľ je predstavený ako *Duch pravdy*. Jeho poslaním je určovať a zachovávať pravdu. V srdci pôsobí predovšetkým ako Duch pravdy, a tým je vlastne Utešiteľom. Pravda prináša útechu a pokoj. Lož nemá nič spoločné so skutočným pokojom a s útechou. Satan zotročuje ľudskú myseľ práve lživými názormi a tradíciami. Predkladá ľuďom falošné zásady, a tým kazí ich povahu. Duch Svätý v Písme oslovuje myseľ človeka a do srdca mu vštepuje pravdu. Tým odhaľuje blud a vyháňa ho z mysle človeka. Kristus získava svoj ľud Duchom pravdy, ktorý pôsobí prostredníctvom Božieho slova.“ (DA 671; CL 435)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Večný život je poznať Boha (Ján 17,3). Čo to znamená poznať Boha, na rozdiel od poznania iba určitých faktov o Ňom, to znamená, že je mocný alebo milujúci, alebo Boh spravodlivosti? Ako by ste odpovedali na otázku, či „poznáte Boha“? Ako Ježiš zapadá do tvojej odpovede?
2. Čo znamenajú pre každodenný život Ježišove slová „Tvoje slovo je pravda“ (Ján 17,17)?
3. Ježiš sa modlil: „Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým.“ (Ján 17,15) Ako naše vlastné rozhodnutia ovplyvňujú našu odpoveď na túto modlitbu?